

Zoologický průzkum budovy na adrese Spojovací 214, Boletice nad Labem, a odborný posudek záměru na demolici této budovy z hlediska výskytu obecně, a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů

1. Předmětem posudku je budova v ulici Spojenců 214, Boletice nad Labem-Děčín XXXII. Jedná se o samostatně stojící objekt na rovinatém a ohraničeném pozemku se zahradou, která volně přechází do otevřené plochy s remízky tvořených náletovými dřevinami nebo ovocnými stromy.

Budova je zděná se sedlovou střechou krytou plechem, původně byla 4 podlažní s rozsáhlými půdními prostory, po jejich téměř dokončené přestavbě se stala budovou 5 podlažní s půdními prostory omezenými. Budova je v současné době určena k demolici.

Obr. 1-4: Předmětná budova

2. Cílem průzkumu bylo zjistit výskyt obecně, a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů v předmětné budově, a dále navrhnout preventivní opatření k zamezení negativního vlivu na zjištěné druhy.

Z hlediska obecně chráněných druhů jsou předmětem posuzování především ptáci (např. poštołka obecná, jiříčka obecná, rehek domácí, vrabec domácí, vrabec polní), v případě zvláště chráněných druhů pak kromě ptáků (sýček obecný, rorýs obecný, vlaštovka obecná, kavka obecná) i synantropní druhy netopýrů (OPŽP 2023).

3. Termíny monitoringu:

26.7.2023 - datum zadání monitoringu

27.7. a 3.8.2023 - prohlídka budovy, mapování ptáků - skupiny s denní aktivitou

3.8., 22.8.2023 - mapování netopýrů ve večerních a nočních hodinách

12.9.2023 - opakovaná prohlídka budovy (sklep a půda)

4. Metodika

Zoologický průzkum byl realizován v souladu s Metodikou posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů (OPŽP 2023).

Ptáci byli v okolí budovy mapováni vizuálně i akusticky, byl zaznamenáván typ chování pozorovaných jedinců a zjišťováno případné hnízdění na/v budově.

Netopýři byli detekováni vizuálně a s pomocí bat detektoru (Pettersson D 240x) s využitím následné analýzy v programu BatSound 4.4.

Dále byly zjišťovány pobytové stopy obratlovců uvnitř i vně budovy (trus, peří, zbytky těl, zbytky hnízd, stopy pobytu na vnějším plášti a na střeše budovy).

5. Zjištěné druhy

Vysvětlivky k tabulce:

ZCHD = zvláště chráněné druhy ve smyslu z. č.114/92 Sb.: SO = silně ohrožený

ČS = kategorie ohrožení dle Červeného seznamu ohrožených druhů obratlovců ČR (Chobot & Němec 2017): NT = téměř ohrožený

český název	latinský název	ZCHD	ČS	pozorování
PTÁCI				
holub domácí	Columba livia f. domestica			peří v přízemí budovy
jiříčka obecná	Delichon urbicum		NT	časté přelety nad domem
poštołka obecná	Falco tinnunculus			jednorázový přelet přes zahradu
straka obecná	Pica pica			pobyt na střeše a v okolí budovy
vrabec domácí	Passer domesticus			hnízdni aktivita u dutiny nad vstupními dveřmi (opakované vlety a opouštění dutiny ve frekvencích nasvědčujících krmení), zbytky hnízda i za okapovým svodem, přítomnost v keřích za domem
SAVCI				
netopýr hvízdavý	Pipistrellus pipistrellus	SO		opakovaný výskyt v okolí domu
netopýr rezavý	Nyctalus noctula	SO		opakovaný výskyt v okolí domu
potkan obecný	Rattus norvegicus			zbytky těla v 3. nadzemním podlaží

6. Vyhodnocení výskytu obecně a zvláště chráněných druhů

6.1. Ptáci

Podrobnou prohlídkou všech prostor včetně střechy bylo zjištěno, že až na dutinu nad vstupními dveřmi a blízkého prostoru za okapovým svodem zde žádné druhy ptáků zřejmě

nehnízdí. S ohledem na dobu zadání posudku mimo hlavní hnízdní sezónu některých druhů však nelze zcela vyloučit hnízdění i dalších synantropních druhů, např. rehka domácího. Žádné stopy tomu nasvědčující (např. hnízdo, trus apod.) však nalezeny nebyly.

Obr. 5-6: Dutina a prostor za svodem byly osídlené vrabcem domácím (známky hnízdění byly patrné na zemi pod dutinou a pod svodem).

Pod přesahy střechy nebyla zjištěna žádná hnízda, prostory mezi pozednicí a střechou byly vzhledem k nově realizovanému zateplení půdních prostor, v části budovy i zateplení stěn, utěsněné.

Obr. 7-8: Přesahy střechy jsou bez hnízd.

Z pozorovaných významných druhů jirčičky jen přelétávaly (hnízdění nebylo zjištěno), poštočka byla zjištěna ojediněle na zahradě, rorýsi ani vlaštovky nebyly v širokém okolí vůbec pozorovány.

6.2. Netopýři

Zjištěné dva druhy netopýřů nežijí zřejmě v půdních prostorech, které byly během nedávné rekonstrukce zateplené a jejichž konstrukce je překryta folií. Pobytové stopy (trus) nebyly zjištěny. Nelze ale vyloučit, že netopýři pronikají mezi izolaci a opláštění krovu drobnými eventuálními neutěsněnými škvírami mezi stěnou a střechou domu v místech, která jsou bez vnější izolace stěn.

Obr. 9-10: Zateplené půdní prostory překryté folií.

Sklepní prostory, i když jsou pootevřenými okny volně přístupné, rovněž nejsou netopýry osídleny. Nebyli nalezeni ani průřezech pro odpady a vodu.

Obr. 11-14: Sklepní prostory

Netopýři, kteří byli detekováni kolem domu, přebývají velmi pravděpodobně v některých neutěsněných štěrbinách pláště budovy nebo pod nepřiléhajícím oplechováním střechy. Přesná lokalizace je ale prakticky nemožná, protože dutiny ve vyšších nadzemních podlažích lze jen obtížně fyzicky kontrolovat.

Obr. 15-18: Místa možného výskytu netopýrů.

Zjištěné pobytové stopy:

Obr. 19: Peří holuba domácího v přízemí

Obr. 20: Zbytky těla potkana domácího

7. Návrh preventivních opatření k zamezení negativního vlivu

Preventivní opatření jsou navržena na základě následujících skutečností:

- nebylo možné ověřit, že půda nebo sklepy domu neslouží k přezimování netopýrů kvůli termínům zadání a dokončení průzkumu, tj. mimo zimní období
- nebyly nalezeny letní kolonie netopýrů
- výskyt štěrbinových druhů lze předpokládat ve vnějším plášti budovy
- nebylo zjištěno hnízdění zvláště chráněných a ohrožených druhů ptáků (jiříčky, rorýsi, vlaštovky)
- budova je určena k demolici, takže opatření ve smyslu nahrazení ztracených hnízdních možností v souvislosti s rekonstrukcí/zateplením pláště zde nejsou relevantní

7.1. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je navrženo **realizovat demolici budovy mimo zimní období, tedy v měsících duben až říjen**, aby bylo vyloučeno zničení přezimujících netopýrů ve stadiu hibernace.

7.2. Protože je pravděpodobné hnízdění šterbinových druhů na vnějším plášti budovy, je dále vhodné **omezit demolici na dobu mimo hlavní období péče o mláďata netopýrů, tj. na měsíce září a říjen**. Netopýři, kteří zde pravděpodobně ve šterbinách žijí, budou schopni v průběhu realizace akce opustit budovu a najít si jiná stanoviště.

Tímto omezením bude vyloučen i jakýkoli konflikt s hnízděním ptáků.

8. Další doporučení

Zjištěné druhy netopýrů jsou podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (ZOPK), a prováděcí vyhlášky č. 395/1992 Sb. k tomuto zákonu, ve znění pozdějších předpisů dle zák. č. 114/1992, zařazeny mezi zvláště chráněné druhy živočichů (kategorie silně ohrožený). Podle ustanovení § 50 odst. 1a 2 ZOPK jsou zvláště chránění živočichové chráněni ve všech svých vývojových stádiích, chráněna jsou jimi užívaná sídla (přirozená i umělá) a jejich biotop. Je zakázáno škodlivě zasahovat do jejich přirozeného vývoje, zejména je rušit, zraňovat nebo usmrcovat, a je také zakázáno ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia.

Protože plánovaná demolice budovy bude bezpochyby výše uvedené ochranné podmínky porušovat, je nutné postupovat v souladu s ustanovením § 56 ZOPK a **požádat o povolení výjimky z výše uvedených ochranných podmínek**. Orgánem ochrany přírody (OOP) příslušným k vydání této výjimky je Krajský úřad Ústeckého kraje.

LITERATURA

Chobot K. & Němec M. [eds] 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci - Příroda, Praha, 34: 1-182.

OPŽP 2023: Metodika posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů. In.: Specifická pravidla pro žadatele a příjemce, příloha č. 5. <https://opzp.cz/dotace/37-vyzva/>

Zpracoval: Mgr. Richard Čtvrtečka PhD.

Datum: 15.9.2023